Skatteavdrag på oregelbunden inkomst — engångsbelopp

Av bitr. taxeringsintendenten Sven Samson

Vid årsskiftet 1967/68 trädde flera viktiga ändringar i uppbördsförordningen i kraft. (Se SFS 1967:625; Prop. 1967:130; BevU 53). Bland dessa märks i 7 § nya bestämmelser om avdrag för preliminär A-skatt på inkomst av tjänst, som inte avser bestämd tidsperiod eller inte uppbärs regelbundet. Sådan oregelbunden inkomst har i det följande, liksom i propositionen, fått den i vissa fall något oegentliga men praktiskt användbara beteckningen engångsbelopp.

Tidigare har som bekant gällt att preliminär A-skatt på engångsbelopp skulle utgå med 25 procent. Procentsatsen har nu höjts till 30. Detta schablontal skall emellertid tillämpas endast för skattskyldig som uteslutande har oregelbundna inkomster. Sådana fall torde inte förekomma ofta. I de vanliga fallen med engångsbelopp, som utgår till skattskyldig vid sidan av tidsbestämd lön för månad, halvmånad, vecka eller annan sådan period, skall avdrag för preliminär skatt göras enligt grunder som centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden (CFU) fastställer. Tidigare regel att avdrag skall ske endast om inkomsten hos arbetsgivaren är den skattskyldiges huvudsakliga inkomst av tjänst gäller däremot alltjämt, både när inkomsten uteslutande består av engångsbelopp och när sådana belopp utgår vid sidan av tidsbestämd lön. För engångsbelopp under tio kronor skall avdrag för preliminär skatt inte göras.

En ny skattetabell och dess användning

CFU har fastställt nedanstående tabell för beräkning av avdrag för preliminär skatt på engångsbelopp som skattskyldig erhåller från sin huvudarbetsgivare vid sidan av lön från denne för bestämd tid (skattetabell för engångsbelopp).

Årslön lägst	högst	Prel. skatt i proc. av engångsbeloppet Kol. i skattetabell 1	2	3	4
—	6.000	20	10	20	10
6.001—	10.000	35	20	35	10
10.001—	15.000	35	35	35	20
15.001—	20.000	40	35	35	35
20.001—	30.000	45	40	40	40
30.001—	40.000	50	45	45	45
40.001—	60.000	55	50	50	50
60.001—	80.000	55	55	55	55
80.001—	120.000	60	60	60	60
120.001—		65	65	65	65

Uppgift om vilken kolumn i skattetabellen som gäller hämtas som vanligt från den skattskyldiges debetsedel på preliminär A-skatt. Öretal som uppkommer vid uträkning av skatteavdraget jämnas till närmast högre hela krontal.

Som exempel på när skattetabellen för engångsbelopp skall tillämpas kan nämnas utbetalning från huvudarbetsgivare av retroaktiv lön och tantiem samt, i vissa fall, ackords- och semesterersättningar, provisioner och arvoden. Om utbetalningen sker samtidigt med tidsbestämd lön

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 17:39:53

används den nya tabellen i fråga om engångsbeloppet men avdrag sker på vanligt sätt på lönen. (Beträffande semesterersättning se dock nedan).

Ackordsersättningar, provisioner och arvoden som betalas ut regelbundet, t. ex. varje månad, jämställs givetvis med tidsbestämd lön. Den vanliga skattetabellen skall alltså användas när utbetalning sker på detta sätt.

Om arbetsgivare betalar ut semesterersättning samtidigt med lön för månad etc. skall avdrag för preliminär skatt göras på hela beloppet enligt den vanliga tabellen. Detta undantag från huvudregeln har kommit till med tanke på de många semesterersättningar som betalas ut till kortvarigt anställda, t. ex. i handel, hushåll, lantbruk eller restaurangfacket. I dessa fall har det ansetts lämpligt att berörda arbetsgivare, som ofta torde sakna större erfarenhet av skatteavdragssystemet, endast behöver använda skattetabeller av ett slag.

De nya reglerna om skatteavdrag på engångsbelopp påverkar naturligtvis inte den skattskyldiges rätt att hos arbetsgivaren begära förhöjt skatteavdrag för preliminär A-skatt eller den lokala skattemyndighetens skyldighet att, när det är motiverat, besluta om att sådan skatt — även på engångsbelopp — skall jämkas uppåt eller nedåt.

I fråga om skogs- och flottningsarbetare samt anställda inom husbyggnads- och anläggningsindustrierna gäller sedan flera år särskilda anvisningar som syftar till att den preliminära skatten för dessa yrkesgrupper så nära som möjligt skall motsvara den slutliga skatten. Också under 1968 gäller sådana särskilda anvisningar för dem.

Begreppet årslön

Avdrag för preliminär skatt på engångsbelopp skall grundas på den skattskyldiges årslön. Det är alltså av central betydelse hur denna beräknas. CFU har i sina anvisningar till den nya tabellen lämnat vissa regler för beräkningen.

Enligt huvudregeln avses med årslön den totala bruttoinkomst av tjänst, som den skattskyldige under inkomståret kan beräknas erhålla hos den som skall göra skatteavdraget d. v. s. huvudarbetsgivaren. Förutom tidsbestämd lön medräknas alltså det engångsbelopp, på vilket avdrag skall ske, och övriga engångsbelopp som denne betalt ut eller kan antas komma att betala ut till den skattskyldige under året. Vidare medräknas t. ex. värdet av den skattskyldiges eventuella naturaförmåner i form av fri kost eller bostad samt hans dricks pengar, om sådana förekommer. Ersättning som den skattskyldige får för sina kostnader i arbetet inräknas däremot inte i bruttoinkomsten.

Om den skattskyldige börjat, slutat eller väntas sluta sin anställning under året gäller särskilda regler. Årslönen skall i första hand fastställas till ett belopp som motsvarar vad han — enligt vad som kan beräknas — skulle ha erhållit i årsinkomst vid anställning under hela året hos den som skall göra skatteavdraget. Arbetsgivaren får emellertid i andra hand som årslön fastställa den av den skattskyldige beräknade totala bruttoinkomsten under året hos samtliga dennes huvudarbetsgivare. Förutsättningen härför är att den skattskyldige gör troligt att hans årslön på grund av sjukdom, arbetslöshet eller andra särskilda omständigheter blir lägre än vad arbetsgivaren kan beräkna enligt förstahandsregeln.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 17:39:53

Sannolikt kommer beräkningen av årslönen att i en del fall vålla arbetsgivarna vissa bekymmer, kanske också ge upphov till en eller annan tvist mellan arbetsgivare och arbetstagare. Eftersom tabellen upptar relativt få inkomstskikt kan man emellertid förutsätta att svårigheterna blir av ganska liten betydelse. CFU framhåller i anvisningarna att en arbetsgivares beräkning av årslönen bör godtas om särskilda skäl ej föranleder annat. Uppmaningen är riktad till den skattskyldige men också till den lokala skattemyndighet som skall kontrollera arbetsgivarens skatteredovisning. Myndigheten bör uppenbarligen inte, utan särskilda skäl, väcka en fråga om arbetsgivares ansvarighet för preliminär skatt på engångsbelopp, om frågan endast gäller dennes beräkning av årslönen.

Skatteavdrag när debetsedeln inte lämnats

I 40 § uppbördsförordningen har intagits nya bestämmelser om avdrag för preliminär och kvarstående skatt när skattskyldig inte lämnat arbetsgivaren sin debetsedel. Dessa bestämmelser tillämpas i fråga om skattetabellen för engångsbelopp på följande sätt. Avdrag skall ske med ledning av kolumn 1 i tabellen. Det på detta sätt framräknade skattebeloppet skall höjas med tio procent. Förhöjningen skall utgöra minst 5 kronor för veckoavlönad, 10 kronor för halvmånads- eller tvåveckorsavlönad och 20 kronor för månadsavlönad.

Beträffande övriga bestämmelser om skatteavdrag när debetsedel inte lämnats hänvisas till en tabell som är intagen i prop. 1967:130, s. 123.

En sak kan tilläggas. Den nya skattetabellen för engångsbelopp är tillämplig på 1968 års taxeringsarvoden — för den som får månadslönen från länsstyrelsen.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 17:39:53